

ככל בני האדם, גם את היוצרים הגדולים חוטף המוות לפני שהספיקו למלא את חצי תאוותם. כך לפעמים קורה שיצירותיהם החשובות של אמנים, סופרים ופילוסופים מושלמות דווקא אחרי מותם. רוברט ג'ורדן, מחבר סדרת סדרי הפנטזיה המצליחה "מחזור כישור הזמן", מת בטרם השלים את הכרך האחרון, והניח את המלאכה לברנדון סנדרסון. דוגמה מפורסמת יותר היא ה'רקוויאם' של מוצרט, שתוויו האחרונים שורטטו סמוך לאחר פטירתו של המלחין והיו פרי עמלו של פרנץ זיסמאייר. ספרו החדש של ליאון וינר-דאו, 'ובלכתך בדרך', מבקש להשלים את עבודתו של יוצר גדול נוסף – הפילוסוף היהודי-גרמני פרנץ רוזנצוויג – ולמלא את כוונתו המוצהרת לכתוב ספר על הפילוסופיה של ההלכה.

וינר-דאו מבסס את טענותיו על מכלול כתבי רוזנצוויג, ובמיוחד על ספרו המרכזי 'כוכב הגאולה'. לצורך הקוראים שאינם שולטים במערכת המושגית שטווה רוזנצוויג, מבוארים בחלק הראשון של הספר מרכיבי היסודיים: היחסים בין 'בריאה', 'התגלות' ו'גאולה', מקומה החשוב של תודעת המוות, והמתח בין ה'רגע' לבין ה'נצח'. בנוגע למערכת ההלכתית, עיקר טיעונו של רוזנצוויג נעוץ בהבחנה שהוא עורך בין 'חוק' לבין 'מצווה'; קיום ההלכה כמערכת **חוקים** מבטא את הכפפת רצון האדם לצו חיצוני, העומד נוקשה ולא שינוי; לדעת רוזנצוויג, קיום כזה חוטא לאפשרויות העמוקות הגלומות במעשה היהודי. אפשרויות אלו ממומשות באופן מלא רק כאשר ההלכה נתפסת כ**מצווה**: במונחיו של רוזנצוויג, זוהי פגישה אוהבת וישירה בין האדם לאל, שבכוחה להנכיח כבר בהווה את רגעי הגאולה והנצח.

בחלק השני של הספר מנסה וינר-דאו להראות כיצד דבריו של רוזנצוויג מתיישבים עם אינטואיציות בסיסיות של השיח ההלכתי עצמו, כפי שהתעצב במהלך הדורות. לצורך כך מובאים מקורות העוסקים במושג המחלוקת, ונידונה התנגדותם של חלק מגדולי הפוסקים למפעל כינוס ההלכה ב"שולחן ערוך" – התנגדות שרוזנצוויג שותף לה. אמנם, כפי שוינר-דאו מודה כבר במבוא, הרוצה להביא דוגמאות הפוכות, מקומות שבהם אופן תפיסת ההלכה המקובל מנוגד לדרכו של רוזנצוויג – לא יתקשה למצאן. ועם זאת, כל המבקש להעמיק במחקר ההגות היהודית המודרנית או המעוניין לרענן את תפיסותיו ההלכתיות – ייצא נשכר מקריאת הספר.

ביקורת מאת דביר שוורץ

השילוח, נתקבלו במערכת, מאי 2017